

Παπατσικουράκης Χρήστος
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ΑΤΕΙ Θεσσαλονίκης
papatsik@yahoo.com

Papatsikourakis Christos
Aristoteles University of Thessaloniki,
Technological Educational Institute of Thessaloniki

Τεχνική μελέτη για την επιλογή του χώρου της βιβλιοθήκης
Technical meditation for the final choice of the location of the library

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η θέση της βιβλιοθήκης σε μια πόλη ή σε ένα κτίριο, παίζει σημαντικό ρόλο για την επιτυχία και την λειτουργικότητα της, είτε πρόκειται για ακαδημαϊκή είτε για λαϊκή. Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες συνήθως η θέση έχει προεπιλεγεί από το αρχικό κύριο σχέδιο (*master plan*) όλου του χώρου του ιδρύματος, με μικρή δυνατότητα αλλαγής. Είτε όμως στην αρχική επιλογή, είτε στις μετέπειτα, ο σχεδιαστής πρέπει να έχει υπόψη του μερικά κριτήρια που μπορούν να τον βοηθήσουν στις επιλογές του αλλά και στην επιχειρηματολογία του ως προς την ορθότητα της. Πρέπει να του παραχθούν από τον φορέα που αναθέτει την μελέτη, επισκοπικός χάρτης της περιοχής (κυρίως σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες), τοπογραφικός χάρτης και αν υπάρχουν έλεγχοι εδάφους. Αν πρόκειται για κτίριο που θα ανακαινισθεί ή θα επεκταθεί, ο "πελάτης" πρέπει να του παρέχει όλα τα μηχανικά, αρχιτεκτονικά, ηλεκτρολογικά, στατικά, αντισεισμικά και κατασκευαστικά σχέδια που υπάρχουν, καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνεται αναγκαία. Σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, αλλά και σε άλλες, αν η επιλογή της θέσης έχει ήδη γίνει αρκετά χρόνια πριν, από το *master plan* των χώρων του ιδρύματος ή ακόμη και για ιστορικούς λόγους, ο σχεδιαστής πρέπει να γνωρίζει αυτό το αρχικό σχέδιο και να αποφασίσει αν αυτό είναι κατάλληλο σύμφωνα με τις νέες ανάγκες, καθώς και τα κριτήρια στα οποία βασίστηκαν οι αρχικοί σχεδιαστές και αν αυτά ισχύουν ακόμα. Κάποια κριτήρια στα οποία μπορεί να βασιστεί αυτός που θα προτείνει τον ιδανικό χώρο δημιουργίας μιας βιβλιοθήκης είτε αυτός είναι βιβλιοθηκονόμος είτε αρχιτέκτονας είναι:

- το μέγεθος του χώρου που είναι διαθέσιμο για την ανέγερση ενός κτιρίου για βιβλιοθήκη, σε σχέση με τους όρους και συντελεστές δόμησης που έχει ο συγκεκριμένος χώρος
- η τοπογραφία και η κατάσταση του εδάφους είναι σημαντικά να διερευνηθεί. Η έρευνα

επίσης σε γειτονικές κατασκευές μπορεί να δείξει αν υπάρχουν προβλήματα. Βεβαίως αυτές οι μελέτες θα γίνουν και αργότερα, πριν την κατασκευή, αλλά καλό θα ήταν να λαμβάνονται υπόψη από πριν

- η σχέση με τις παρακείμενες δραστηριότητες ή παροχές όπως π.χ. κοντινές αίθουσες διδασκαλίας ή εργαστήρια (όταν πρόκειται για σχολικές ή ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες) ή η τοποθεσία γενικότερα του χώρου που προορίζεται να ανεγερθεί η βιβλιοθήκη σε σχέση με τις υπόλοιπες δραστηριότητες της πόλης
- η εύκολη πρόσβαση με τα μέσα μαζικής συγκοινωνίας αλλά και από τους πεζούς. Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δεν θα πρέπει να απασχολεί καθόλου τους σπουδαστές ο χρόνος που θα διατεθεί για την πρόσβαση στην βιβλιοθήκη
- η δυνατότητα στάθμευσης για την εύκολη πρόσβαση του ενήλικου κοινού. Σχετικά καλή είναι η πρόβλεψη για έναν χώρο στάθμευσης για κάθε τρεις καρέκλες αναγνωστηρίου
- ο θόρυβος, παρά τους τρόπους αντιμετώπισης που υπάρχουν σε μια σύγχρονη βιβλιοθήκη συνεχίζει να είναι ένας σημαντικός παράγοντας

Άλλα κριτήρια που επίσης πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι η καλαισθησία του γύρω χώρου, η διαθεσιμότητα κύριων υπηρεσιών, η αντοχή του κτιρίου, η ευελιξία και η δυνατότητα φόρτισης των δαπέδων όταν πρόκειται για ήδη υπάρχον κτίριο και το πιθανολογούμενο κόστος. Φυσικά το σημαντικότερο κριτήριο είναι οι διαθέσιμοι χώροι που έχει υπό την ιδιοκτησία του ο φορέας που θα χρηματοδοτήσει ή θα λειτουργήσει την βιβλιοθήκη. Περισσότερο αναγκαία όμως είναι η άριστη συνεργασία των τεχνικών (αρχιτέκτονες, πολιτικοί μηχανικοί) με την διοίκηση της βιβλιοθήκης και τους βιβλιοθηκονόμους και για να μπορέσει ο βιβλιοθηκονόμος να αντεπεξέλθει σε αυτήν την συνεργασία πρέπει να αποκτήσει τις έστω πολύ γενικές γνώσεις που χρειάζονται.

Λέξεις κλειδιά: Αρχιτεκτονική βιβλιοθηκών, Σχεδιασμός βιβλιοθηκών, Επιλογή χώρου βιβλιοθήκης, Κτίρια βιβλιοθηκών

ABSTRACT

The location of the library in a city or in a building plays an important role in the success of an academic or a public library. Site selection for academic library buildings is more often than not determined by the first campus master plan, with a little possibility of change. Either in the first selection, or in the next, planner must have in mind some general criteria that can help him in his final choices and the proofs for its Tightness. The organization, which commits the meditation, must give him an episcopic map of the region (mostly for academic libraries), topographic map and ground audits. If the meditation is for a building which will be renovated or will be expanded, the "customer" must commit him all the mechanical, architectural, electrological, static, against earthquake and functional plans, and every other needed information. In academic libraries, and in

others too, if the choice of the location of the library has been many years ago, either by campus master plan or by history, planner must be thoroughly familiar with this plan and determine whether or not the site selected is appropriate according to the new needs and the first criteria, and if they are exist even now. Some criteria that planner, either librarian or architecture, can be based on, are:

- *size of the available site for the erection of the library building, the rules and the laws for public buildings*
- *geological basis of the site must be considered. Obtaining information on adjacent buildings is some important. These considerations will take part later too, but it would be nice to keep in mind before it will be too late.*
- *relationship to adjacent campus facilities, as situated in proximity to classroom buildings or laboratories (for school and academic libraries), or the location according to the city activities (for public libraries)*
- *vehicular and pedestrian access. In academic libraries, students are likely to be less concerned about the time required coming in library*
- *car parking for adults. Providence for one place for parking for every three places in reading room are quite enough.*
- *noise, even in a modern library, is an important factor.*

Other criteria that must be considered is immediate surroundings and its appearance, availability and adequacy of main services, the endurance of the building, the possibility of floor loading, when the building already exists, and cost. Of course, the most important criterion is the available land where the library can be built. Mostly needed is the excellent cooperation between technicians (architectures, mechanics) and the direction of the library and librarians as well. Librarians must get all these general knowledge for facing this cooperation.

Keywords: *Library architecture, Library planning, library location, Library buildings*

ΤΕΧΝΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

Καθώς μπαίνουμε ή θέλουμε να μπορούμε τώρα πια και στην Ελλάδα, σε μια εποχή, στην οποία η διάθεση προσφοράς πολιτισμού επανακάμπτει, οι βιβλιοθήκες ως ένας από τους πιο σημαντικούς φορείς πολιτισμού, πρέπει να αναπροσαρμόσουν, εκτός από τις υπηρεσίες που προσφέρουν, και την ίδια την εξωτερική τους παρουσία και προβολή. Αυτό γίνεται και με την αρχιτεκτονική ταυτότητα του κτιρίου, αλλά και την τοποθεσία στην οποία βρίσκονται. Με κύριο στόχο την προσέγγιση του κοινού, αλλά και την ανάδειξη

της βιβλιοθήκης σε πρωτεύουσα υπηρεσία, αλλά συγχρόνως αν και με την παρουσία της ως ζωντανό σύγχρονο μνημείο μέσα στο ίδρυμα ή στην πόλη που ανήκει, πρέπει να καλύπτει κάποια κριτήρια ως προς τον σχεδιασμό και την χωροθέτηση του κτιρίου της μέσα στον γενικότερο χώρο, κυρίως όταν πρόκειται για μια νεοαναγειρόμενη βιβλιοθήκη.

Η θέση της βιβλιοθήκης μέσα στην πόλη ή ως μέρος ενός κτιρίου παίζει σημαντικό ρόλο για την επιτυχία και την λειτουργικότητα της, είτε πρόκειται για ακαδημαϊκή είτε για λαϊκή. Δυστυχώς η επιλογή της θέσης της δεν είναι πάντα στο χέρι του βιβλιοθηκάρου. Οι βιβλιοθήκες οι οποίες καταλαμβάνουν μέρος ενός μεγαλύτερου κτιρίου ή συγκροτήματος κτιρίων είναι πολύ δύσκολο να έχουν συμμετοχή στην επιλογή της θέσης τους. Π.χ. σε μια ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη συνήθως η θέση της έχει ήδη προεπιλεγεί από το αρχικό κύριο σχέδιο (master plan). Σε μια σχολική βιβλιοθήκη ή βιβλιοθήκη ενός οργανισμού ή ιδρύματος ο χώρος της βιβλιοθήκης συνήθως είναι μέρος του κτιρίου και όχι αυτόνομη κατασκευή. Αυτοί που θα επιλέξουν τον χώρο μιας λαϊκής βιβλιοθήκης πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη την θέση κατασκευής της και η δυνατότητα προσέλευσης του κοινού να είναι όσο το δυνατόν ευκολότερη. Ο σχεδιαστής της βιβλιοθήκης πρέπει να έχει στο νου του έναν αριθμό κριτηρίων που μπορούν να τον βοηθήσουν στις επιλογές του και στην επιχειρηματολογία του ως προς την ορθότητα της. Στην διαμόρφωση αυτών των κριτηρίων αυτός που θα προτείνει την θέση της βιβλιοθήκης πρέπει να έχει ή να ζητήσει την βοήθεια διαφόρων φορέων μέσα από την έρευνα που θα κάνει. Αυτός που αναθέτει την διερεύνηση για τον ιδανικό χώρο λειτουργίας της βιβλιοθήκης πρέπει να παρέχει στον αρχιτέκτονα ή στον ερευνητή όλες τις σχετικές πληροφορίες όπως πρόσφατο επισκοπικό χάρτη της περιοχής (κυρίως σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες), τοπογραφικό χάρτη και αν υπάρχουν έλεγχοι εδάφους. Αν πρόκειται για κτίριο που θα ανακαινισθεί ή θα επεκταθεί, ο σχεδιαστής πρέπει να έχει όλα τα μηχανικά, αρχιτεκτονικά, ηλεκτρολογικά και κατασκευαστικά σχέδια που υπάρχουν όπως και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία κρίνεται αναγκαία. Και όλα αυτά για να εξοικονομήσουμε χρόνο, κόπο και χρήμα αφού βέβαια ο νέος μηχανικός ή αρχιτέκτονας θα ερευνήσει εκ νέου για όλα αυτά. Μπορεί όμως σύμφωνα με τις ήδη έτοιμες πληροφορίες που θα του δοθούν να κρίνει από την αρχή για το πιθανό ατελέσφορο του έργου ώστε να οδηγηθεί σε άλλες λύσεις, γλιτώνοντας κόπο, χρόνο και χρήμα. Κυρίως σε ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αλλά και σε άλλες, η επιλογή της θέσης της βιβλιοθήκης θα έχει ήδη επιλεγεί πολλές φορές εδώ και χρόνια, από το master plan των χώρων του Πανεπιστημίου ή ακόμη από ιστορικούς λόγους. Ο βιβλιοθηκάριος πρέπει να γνωρίζει αυτό το αρχικό σχέδιο και να αποφασίσει αν αυτό είναι κατάλληλο σύμφωνα με τις νέες ανάγκες. Πρέπει να γνωρίζει τα αρχικά κριτήρια στα οποία βασίστηκαν οι αρχικοί σχεδιαστές και αν αυτά ισχύουν ακόμη, και αν έχει διαφορετική γνώμη να επιχειρηματολογήσει για την εναλλακτική λύση που αυτός προτείνει με τον τρόπο της σύγκρισης. Έτσι προτείνονται κάποια κριτήρια στα οποία

μπορεί να βασιστεί αυτός που θα προτείνει τον ιδανικό χώρο δημιουργίας μιας βιβλιοθήκης είτε αυτός είναι βιβλιοθηκονόμος, είτε είναι αρχιτέκτονας.

Το μέγεθος του χώρου που είναι διαθέσιμο για την ανέγερση ενός κτιρίου για βιβλιοθήκη, σε σχέση με τους όρους και συντελεστές δόμησης που έχει ο συγκεκριμένος χώρος. Αν πρόκειται για μικρό οικόπεδο, ο αρχιτέκτονας πρέπει να λάβει υπόψη του τον αριθμό των ορόφων, τις λειτουργίες που θα καλύπτονται σε κάθε όροφο, και τελικά αν η επιφάνεια κάθε ορόφου είναι αρκετή, κυρίως για χώρους που χρειάζεται να είναι ενιαίοι (αναγνωστήριο, βιβλιοστάσια κ.λ.π.).

Στην πάρκεια χώρου πρέπει να υπολογίζονται και οι αναγκαίοι βοηθητικοί χώροι αλλά και η δυνατότητα μελλοντικής επέκτασης.

Εξωτερική άποψη της Hague City Library, Ολλανδία.
Η βιβλιοθήκη βρίσκεται ανάμεσα σε κεντρικότατο δρόμο της Χάγης και σε μεγάλο εμπορικό κέντρο.

Η Τοπογραφία και η κατάσταση του εδάφους είναι σημαντικό να διερευνηθεί. Η έρευνα του εδάφους από γειτονικές κατασκευές δείχνει αν υπάρχουν προβλήματα. Βεβαίως αυτές οι μελέτες θα γίνουν και αργότερα, πριν την κατασκευή, αλλά καλό θα είναι να λαμβάνονται υπόψη στην αρχική πρόταση που θα γίνει για την καταλληλότητα του συγκεκριμένου χώρου. Πιθανό στρώμα βράχων ακριβώς κάτω από την επιφάνεια του εδάφους σημαίνει και μεγαλύτερο κόστος κατασκευής υπογείων.

Η σχέση με παρακείμενες δραστηριότητες ή παροχές, κυρίως σε ακα-

δημαϊκές βιβλιοθήκες είναι ένα άλλο σημαντικό κριτήριο. Έχει παρατηρηθεί ότι οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες χρησιμοποιούνται περισσότερο όταν είναι κοντά στις αίθουσες διδασκαλίας ή στα εργαστήρια παρά σε άλλα μέρη.

Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης.

Κυρίως στις λαϊκές βιβλιοθήκες η *τοποθεσία του χώρου* που προορίζεται να ανεγερθεί η βιβλιοθήκη σε σχέση με τις υπόλοιπες δραστηριότητες της πόλης είναι και το σημαντικότερο κριτήριο που πολλές φορές συνδυάζεται ή υπερκαλύπτει τα άλλα κριτήρια επιλογής. Έτσι ο χώρος αυτός πρέπει να είναι κεντρικός και σε μέρος όπου ο χρήστης πηγαίνει πολύ συχνά για άλλες δραστηριότητες. Πρέπει να είναι ίσως το κεντρικότερο «μαγαζί» σε μια πολυσύχναστη αγορά. Πρέπει να την βλέπουν ενώ πηγαίνουν για τα ψώνια τους ή για την δουλειά τους. Ο KA Stockham, στο βιβλίο του *The Design of Small Branch Libraries*, ένα από τα πρώτα βιβλία για τον σχεδιασμό των βιβλιοθηκών, αναφέρει ότι η βιβλιοθήκη πρέπει να είναι σε θέση όπου περνάει ο μεγαλύτερος δυνατός αριθμός ανθρώπων για να πάει στις καθημερινές τους ασχολίες. Αυτή η αμεσότητα του χώρου όμως πρέπει να πληρεί κάποιες προϋποθέ-

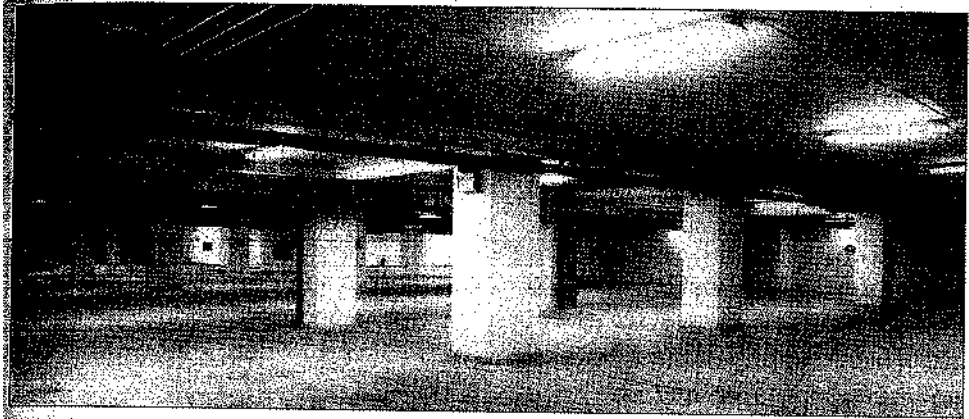
σεις που παρουσιάζονται ως κριτήρια παρακάτω.

Το κτίριο της βιβλιοθήκης της Ξηροκρήνης του Δήμου Θεσσαλονίκης το οποίο βρίσκεται δίπλα σε συνεργεία και καταστήματα ανταλλακτικών αυτοκινήτων, και μακριά από περιοχή με πολλές κατοικίες

Έτσι ο παρακείμενος χώρος της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι ο χώρος «μαγνήτης» της πόλης όπου ο κόσμος πηγαίνει για τα ψώνια του ή για άλλες δραστηριότητες όπως θέατρα, κινηματογράφοι συνδυάζοντας τις πολιτιστικές δραστηριότητες μέρη που είναι συγκεντρωμένοι χώροι ημερήσιας διασκέδασης (καφετέριες, εστιατόρια, και όχι κέντρα νυχτερινής διασκέδασης). Προφανώς είναι ακατάλληλοι οι χώροι σε βιομηχανικές περιοχές ή βιομηχανικά πάρκα. Φανταστείτε ότι ο καταλληλότερος χώρος που πρέπει να διαλέξει μια βιβλιοθήκη είναι αυτός που θα διάλεγε για τα κεντρικά της μια μεγάλη τράπεζα ή ένα μεγάλο κατάστημα με μεγάλες προοπτικές.

Η εύκολη πρόσβαση με τα μέσα μαζικής συγκοινωνίας αλλά και από πεζούς είναι σημαντική. Πρέπει ο χρήστης που θα επιλέξει να χρησιμοποιήσει το μέσο μαζικής μεταφοράς να ξέρει ότι δεν θα ταλαιπωρηθεί ενώ ο πεζός θα έχει εύκολη πρόσβαση χωρίς εμπόδια. Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες δεν πρέπει να απασχολεί καθόλου τους σπουδαστές ο χρόνος που θα διατεθεί για την πρόσβαση στη βιβλιοθήκη γιατί εκεί ο χρόνος είναι πολύτιμος και πρέπει να μπορούν να χρησιμοποιήσουν την βιβλιοθήκη έστω και για μια ώρα που έχουν κενό ανάμεσα στα μαθήματα τους.

Υπόγειος χώρος στάθμευσης 50 θέσεων. Πολιτισμικό Συνεδριακό Κέντρο Βέροιας

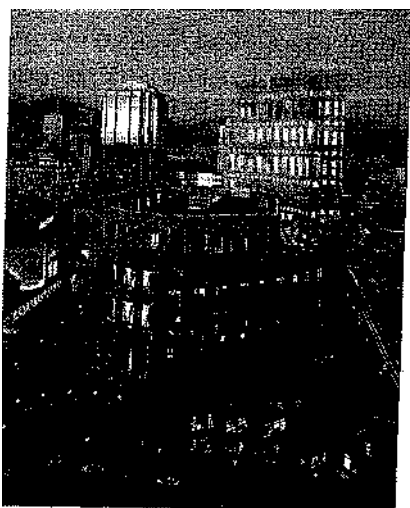
Η δυνατότητα στάθμευσης είναι επίσης πολύ σημαντική για την εύκολη πρόσβαση του ενήλικου κοινού. Βέβαια όταν μιλάμε για πολύ κεντρικό σημείο της βιβλιοθήκης στην πόλη, αυτομάτως δυσχεραίνει και η δυνατότητα στάθμευσης από τα ιδιωτικά αυτοκίνητα των χρηστών. Σχετικά καλή είναι η πρόβλεψη μιας θέσης στάθμευσης για κάθε τρεις καρέκλες αναγνωστηρίου, αφού βλέπουμε ότι τελευταία χρησιμοποιούνται όλο και πιο πολύ τα ιδιωτικά αυτοκίνητα για την μεταφορά των χρηστών. Σε βιβλιοθήκες βέβαια που είναι στο κέντρο των πόλεων αυτό μπορεί να γίνει με υπόγεια πάρκινγκ, ή συνδυάζοντας διπλανούς ιδιωτικούς σταθμούς.

*Χώροι στάθμευσης, John J. Ross-William
C. Blakely Law Library,
Tempe, Arizona, Η.Π.Α.*

*Χώρος στάθμευσης για ποδήλατα.
Newton Public Library, Surrey,
British Columbia, Καναδάς*

Τέλος πρέπει να προβλεφθούν και χώροι στάθμευσης για ποδήλατα, μηχανάκια κα, οχήματα ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα οι χώροι στάθμευσης για άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να είναι τουλάχιστον 2-4% του συνόλου. Έτσι π.χ για 50 θέσεις στάθμευσης πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον δύο για αυτά τα άτομα. Τέλος σε μερικές βιβλιοθήκες της Αμερικής (π.χ. Μινneapolis) έχει λειτουργήσει και η ιδέα της drive-in εξυπηρέτησης, όπου υπάρχει στο ισόγειο σε μια εσοχή του δρόμου ένα παράθυρο και γίνονται κυρίως οι επιστροφές βιβλίων, όπως δηλαδή γίνεται η εξυπηρέτηση σε αλυσίδες εστιατορίων fast foods.

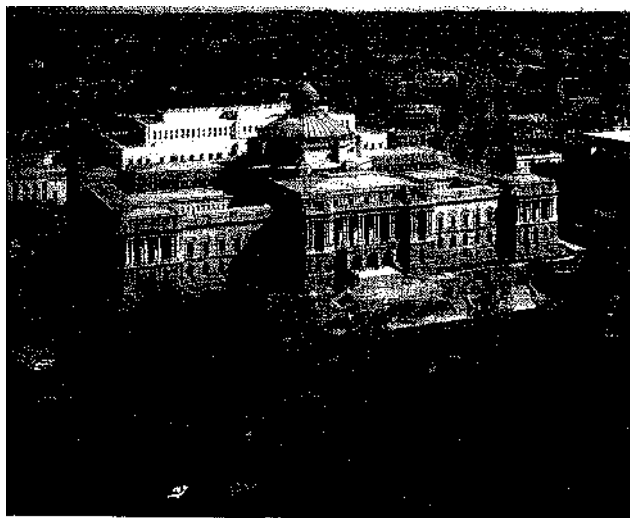
*Κτίριο του Vancouver
Central Public Library, Καναδάς.*

Ο θόρυβος ήταν, αλλά και συνεχίζει να είναι, ένας σημαντικός παράγοντας για την επιλογή του χώρου της βιβλιοθήκης. Έτσι, λανθασμένα επιλέγεται ένα ήσυχο και απόμερο μέρος για να χτιστεί η βιβλιοθήκη με αποτέλεσμα να είναι, χαμένη και δύσκολα ορατή από τον κόσμο. Με τους τρόπους απομόνωσης του εξωτερικού θορύβου που έχει τώρα ο αρχιτέκτονας μπορεί να πετύχει ένα ήσυχο εσωτερικό περιβάλλον το οποίο χρειάζεται η βιβλιοθήκη έστω και αν αυτή βρίσκεται στο πιο θορυβώδες μέρος της πόλης.

Άλλα κριτήρια που πρέπει να ληφθούν υπόψη είναι η *καλαισθησία του περιβάλλοντος χώρου*, η οποία δίνει ένα κύρος και επ,δρά ακόμη κα, στην ψυχολογική προσέγγιση του κοινού, η *διαθεσιμότητα κυ-*

ρίων υπηρεσιών όπως η παροχή νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και φυσικού αερίου, οι οποίες βέβαια θεωρούνται δεδομένες σε χώρους εντός πόλεων, η *αντοχή του κτιρίου*, η *ευελιξία*, η *δυνατότητα φόρτισης των δαπέδων* όταν πρόκειται για ήδη υπάρχον κτίριο, όπως και η αποφυγή κτιρίων ή χώρων που είχαν προηγούμενη ανθυγιεινή χρήση αποθηκών καυσίμων ή τοξικών υλών στο υπόγειο κ.λ.π. Τέλος, το πιθανολογούμενο κόστος είναι ίσως από τα σημαντικότερα κριτήρια επιλογής ενός χώρου. Η αξία της γης σε ένα κεντρικό δρόμο της πόλης είναι πολύ μεγάλη, κάτι το οποίο οδηγεί στην χρήση του χώρου αυτού για «εμπορικούς» σκοπούς. Με χαρά βλέπουμε τελευταία ότι διάφοροι φορείς είναι διαθέσιμοι να δώσουν μεγάλα ποσά για την αγορά και μόνο των οικοπέδων, για την ανέγερση κτιρίου βιβλιοθήκης. Δύο παραδείγματα που γνωρίζω είναι το τεράστιο ποσό που δίνεται για την αγορά οικοπέδου για την ανέγερση της νέας Εθνικής βιβλιοθήκης (ξεπερνά το 1,5 δις δρχ.), ενώ ακόμη και σε έναν περιφερειακό δήμο της Θεσσαλονίκης, στο Δήμο Αμπελοκήπων δόθηκαν 200 εκ. δρχ. για την αγορά οικοπέδου στο κέντρο της περιοχής.

Η βιβλιοθήκη του Κογκρέσου.

Το σημαντικότερο κριτήριο, το οποίο τις περισσότερες φορές κρίνει τελικά το που θα χτιστεί μια βιβλιοθήκη είναι οι *διαθέσιμοι χώροι* που έχει υπό την ιδιοκτησία του ο φορέας που λειτουργεί την βιβλιοθήκη. Έτσι σε σχέση με τα παραπάνω, ένας δήμος συνήθως ερευνά από τα ήδη διαθέσιμα οικόπεδα αυτά που μπορούν να διατεθούν γι' αυτόν τον σκοπό. Έτσι αναγκάζεται ο αρχιτέκτονας και ο βιβλιοθηκάριος να διαλέξουν μετά από σύγκριση μεταξύ διαθέσιμων χώρων, έστω κι αν αυτοί δεν πληρούν πολλές από τις παραπάνω

προϋποθέσεις που αναφέραμε. Μπορεί τέλος, η βιβλιοθήκη να αποτελέσει ένα σύγχρονο και ζωντανό μνημείο της πόλης, πόλο έλξης του κοινού και αναγνωρίσιμο για την καλαισθησία του, αλλά και για την σημαντικότητά του. Κάτι το οποίο γινόταν κατά την αρχαιότητα έως και τον Μεσαίωνα, ξανασυναντάτε στις μεγάλες δυτικές πόλεις και πρέπει να βρει γόνιμο έδαφος και στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας το πολιτιστικό της υπόβαθρο και παρουσιάζοντας τον σεβασμό που πρέπει να δείξει η χώρα στον πολιτισμό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Δημητρόπουλος, Ευστάθιος. Αγγλοελληνικό λεξικό ορολογίας αρχιτεκτόνων, πολιτικών μηχανικών, δομικών, σχεδιαστών. Θεσσαλονίκη: Αφοι Κυριακίδη, 1996.
- Ζιωτόπουλος, Παντ. [κ.α.]. Σχολική βιβλιοθήκη: οδηγίες για την δημιουργία και διαμόρφωση χώρων. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., 1997.
- Καζάκου, Θ. [κ.α.]. Δημόσιες βιβλιοθήκες στην Ελλάδα: κτιριακές προδιαγραφές. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., Anaco, 1996.
- Κτίρια αρχείων: βασικές αρχές σχεδιασμού. Αθήνα: ΥΠ.Ε.Π.Θ., 1999.
- Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Κατανομή του Προϋπολογισμού για προμήθεια υλικού. Ιωάννινα: Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, 1999.
- Νικητάκης, Μιχάλης. Η εργονομία στο χώρο των βιβλιοθηκών. Εισήγηση στο 9 Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Αθήνα, Ε.Μ.Π., 18-20 Δεκεμβρίου 2000).
- Παπαϊωάννου, Κυριάκος Κ. Εισαγωγή στην πυροπροστασία των κατασκευών. Αθήνα: University Studio Press, 1992.
- Στάικος, Κ. Σπ. Βιβλιοθήκη: από την αρχαιότητα έως την αναγέννηση και σημαντικές ουμανιστικές και μοναστηριακές βιβλιοθήκες (3000π.Χ.-1600μ.Χ.). Αθήνα: Στάικος 1996.
- Υγιεινή και ασφάλεια στους χώρους εργασίας. Αθήνα: Υπουργείο Εργασίας, 1993.
- Anderson, P.A. Planning school library media facilities. Hamden, Conn.: Library Professional publ., 1990.
- Berriman, S.G., Harrison, K.C. British public library buildings. London: Andre Deutsch. 1990.
- Bibliothèque nationale de France : 1989-1995. Paris: Birkhauser, 1995.
- Bibliothèque dans la cite: guide technique et réglementaire. Paris: Le Moniteur, 1996.
- Brandenburg, M. Hart, L. "The dream team : administrators, architects and library/media specialists." Ohio media spectrum, 42(1990), 5-10.
- Charlton, L Designing and planning a secondary school library resource center [Swindon]: School Library Association, 1992.
- Dahlgren, Anders. Planning the small public library building. Chicago: ALA, [x.x].
- Dixon, J.K. " Experiencing architecture: the young people's library department in Las Vegas." School Library journal, 37(1991), 30-32.

Edwards, Heather M. University library building planning. Metuchen, N.J.: Scarecrow pr. 1990.

Fraley RA. Anderson, C.L. Library space planning : a how-to-do-it manual. 2nd ed. New York: Neal-Schuman, 1990.

Goldsmith, S. Designing for the disabled. 3rd ed. London: Royal Institute of British Architects, 1984.

Hagloch, Sussan B. Libray building projects: tips for survival. Engelwood, Colo.: Libraries Unlimited, 1991.

Hart, T.L Creative ideas for library media center facilities. Englewood, Colo.: Libraries Unlimited, 1990.

Hot, R.M. Planning library buildings and facilities: from concept to completion. Metuchen, N.J.: Scarecrow pr., 1989.

Intefligent library buildings: proceedings of the tenth seminar of the IFLA section on library buildings and equipment. The Hague: IFLA, 1988.

International Federation of Library Associations. Section of Public Libraries. Guidelines for public libraries. Munich: Saur, 1986.

Lamkim, B. "A media center for the 21 st century" School library journal,38(1992), 25-'29.

Libraries for the future: planning buildings that work: papers from the LAMA

Library Buildings Preconference, June 27-28, 1991. Chicago: ALA, 1992.

Libraries: new concepts in architecture and design. Tokyo: Meisei, 1995.

Library Builders. London: Academy editions, 1997.

Lorring, Leif, Niesen, Erland Kolding. Books and buildings: Danish research library architecture in the 1990s. Kopenhagen: Danmarks Paedagogiske Bibliotek, 1997.

Lueder, A.C. Webb, S. An administrator's guide to library building maintenance. Chicago: ALA, 1992.

Lull, William P. Conservation environment guidelines for libraries and archives. Ottawa: Canadian Council of Archives, 199

Lushington, N. Kusack, j.M. The design and evaluation of public library buildings. Hamden, Conn.: Library Professional Publ., 1991.

Lushington, Nolan, Millis, Willis N. Libraries designed for users. Hamden, Conn.: Library Professional Publ., 1980.

- Mallery, Mary S. DeVore, Ralph E. A sign system for libraries. Chicago: ALA, 1982.
- Marshall.M.R. Libraries and the handicapped child. London: Andre Deutsch, 1981.
- McAdams, Nancy R. "Selecting an architect for the library." Texas Library Journal, 41 (summer 1965), 38-43.
- Metcalf, Keyes D. Planning academic and research library buildings. New York: R.R. BowkerCo., 1966.
- Morris, John, The library disaster preparedness handbook. Chicago: ALA, 1986.
- Ramsey, Charles G. Sleeper, Harold R. Architectural graphic standards. 8th ed. New York : John Willey and sons, 1988.
- Reznikoff, S.C. Interior graphic and design standards. New Xork: Watson-Cuptill publ., 1986.
- Robertson, M.M. "Ergonomic considerations for the human environment: color treatment, lighting and furniture selection."School library media quarterly, 20 (1992), 211-215.
- Rohlf, Robert H., Smith, David R. " Public library site selection." Public Libraries, vol. 24, no. 2 (summer 1985), 47-49.
- Rooney, James. "Ergonomics in academic libraries" Library management, v. 15, n.1 (1994), 26-35.
- Sannwald,W.W. Checklist of library building design considerations. 2nd ed. Chicago: Library Administrators and Management Association, American Library Association, 1991.
- Stipanuk, David, Roffmann, Harold. Facilities management. Michigan: Educational Institute, 1996.
- The effective junior and middle school library: a guide to its planning, policy, Monitoring. Bradford : Bradford Education Library Service, 1990.
- The library of Congress: the art and architecture of the Thomas Jefferson Building. New York : W.W. Norton. 1997.
- Thompson, Godfrey. Planning and design of library buildings. 3rd ed. London: Butterworth Architecture, 1989.
- Tuner, Paul Venable. Campus; an American planning tradition. Cambridg: MIT Pr., 1984.